

№	Назва курсу, кількість кредитів ЕКТС.	Відповідальний за курс	Програмні цілі курсу
1.	Вибрані питання сучасної теоретичної фізики. 5 кредитів	Ямпольський Валерій Олександрович, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, зав. відділу теоретичної фізики 	Знання: <ul style="list-style-type: none"> - Варіаційних принципів механіки, - Методів інтегрування рівнянь руху механічних систем, - Принципів та методів мікроскопічної та макроскопічної електродинаміки, - Методів нерелятивістської квантової теорії, - Основних понять статистичної фізики та термодинаміки, - Методів статистичної фізики та термодинаміки. Вміння: <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати варіаційні принципи для аналізу руху механічних систем, - вирішувати рівняння класичної механіки в ньютонівому та лагранжевому формалізмах, - вирішувати рівняння руху заряду в полі для релятивістського та нерелятивістського зарядів, - вирішувати рівняння Максвелла для електростатичного, магнітостатичного та змінного електромагнітного полів в вакуумі та в суцільному середовищі, - досліджувати енергетичні спектри простих квантових систем, як за допомогою точного вирішення рівняння Шредінгера, так і наближеними методами, - досліджувати еволюцію квантово-механічних систем за допомогою вирішення нестационарного хвильового рівняння, - володіти технікою вторинного квантування, - володіти методами феноменологічної термодинаміки, - володіти розрахунковими методами квантової статистики ідеальних систем, - володіти термодинамічними і статистичними методами теорії фазових перетворень, - вміти розраховувати кінетичні коефіцієнти макроскопічних систем.
2.	Вибрані питання сучасної біофізики. 5 кредитів	Шестопалова Ганна Вікторівна, доктор фізико-математичних наук, с.н.с. зав. відділу біологічної фізики	Знання: <ul style="list-style-type: none"> - основні фізичні принципи формування стабільних структур біологічних структур – білків, нуклеїнових кислот та біологічних мембран; - фізичні основи функціонування молекулярно-біологічних систем; - експериментальні біофізичні методи та їх фізичні основи.

			<p>Вміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати природу фізичних взаємодій, які лежать в основі формування стабільних молекулярно-біологічних систем.
3.	<p>Вибрані питання сучасної фізики твердого тіла.</p> <p>5 кредитів</p>	<p>Білецький Микола Миколайович, доктор фізико-математичних наук, професор, зав. відділу твердотільної електроніки</p> 	<p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основних електричних і магнітних властивостей твердого тіла. - Електромагнітних хвиль у плазмонних, фотонних та магнетонних кристалах. - Високочастотних властивостей наноструктур та метаматеріалів. <p>Вміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проводити розрахунки діелектричної та магнітної проникностей твердих тіл. - Розраховувати спектри електромагнітних хвиль у плазмонних, фотонних та магнетонних кристалах. - Знаходити спектри відбиття та проходження електромагнітних хвиль для різних типів твердотільних кристалів.
4.	<p>Вибрані питання сучасної фізичної електроніки.</p> <p>5 кредитів</p>	<p>Прокопенко Юрій Володимирович,</p> <p>доктор фізико-математичних наук, старший науковий співробітник відділу радіофізики твердого тіла</p>	<p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Процесів формування, фокусування і руху електронних потоків в електричних та магнітних полях, а також їх математичні описи. - Положень управління потоками заряджених частинок, що транспортуються в високочастотних полях. - Фізичних принципів різних видів емісії заряджених частинок, що використовуються в електронних приладах різних призначень. - Особливостей виникнення нестійкостей систем з потоками заряджених частинок і їх застосування в приладах. - Ефектів, що виникають при взаємодії електронів пучка і хвиль просторового заряду з власними хвилями сповільнюючих структур різних конфігурацій. - Особливостей підсилювання і генерації високочастотних коливань в прила-

дах з тривалою взаємодією О- та М-типу міліметрового та субміліметрового діапазонів.

- Основ релятивістської електроніки та нетрадиційних методів, що застосовуються при створенні потужних і надпотужних генераторів НВЧ і КВЧ діапазонів.

- Сучасних уявлень і теорії будови твердого тіла.

- Фізичних ефектів взаємодії потоків заряджених частинок з твердотільними структурами різних конфігурацій, в тому числі що містять плазмopodobні і штучні середовища, а також малорозмірні заряджені поверхні.

Вміння:

- Застосовувати взаємозв'язок різних розділів фізичної електроніки, яка є основою сучасної техніки.

- Реалізовувати знання фізичних закономірностей емісій електронів і принципів отримання їх потоків в практичній діяльності при розробці нових приладів міліметрового і субміліметрового діапазонів.

- Здійснювати електродинамічний аналіз взаємодії пучків заряджених частинок зі сповільнюючими структурами різних конфігурацій, що складаються з різних середовищ, в тому числі плазмopodobних і штучних (метаматеріалів).

- Застосовувати і вдосконалювати математичні моделі процесів взаємодії потоків заряджених частинок з різними середовищами, як газopodobними, так і твердотільними.

- Практикувати перспективні шляхи мініатюризації і мікромініатюризації при розробці електронних приладів. Використовувати нові досягнення фізичної електроніки для створення генераторів, підсилювачів та інших приладів електронної техніки.

Знання:

- Особливостей штучних електродинамічних матеріалів: діелектриків та магнетиків, природи лівобічних метаматеріалів та їхнього значення в радіофізиці:

- Фізичної природи магнітної і діелектричної проникностей та джерел їх дисперсії, основних положень про негативні та позитивні значення матеріальних параметрів штучних середовищ.

- Зонної структури спектру та її формування в фотонних і природних кристалах.

5. **Вибрані питання сучасної експериментальної радіофізики.**

5 кредитів

Черпак Микола Тимофійович
доктор фізико-математичних наук,
професор, старший науковий
співробітник відділу радіофізики
твердого тіла

- Дисперсійного рівняння для хвилі де Бройля, методу матриць і дисперсійного рівняння для фотонного кристалу, звичайних і незвичайних хвиль та стану Тамма як прикладу поверхневого стану.
- Основних експериментальних фактів фізики надпровідності та основ феноменологічних і мікроскопічної теорій надпровідності.
- Властивостей надпровідників у мікрохвильових електромагнітних полях, концепції мікрохвильового поверхневого імпедансу надпровідників та залежності імпедансу від температури і частоти.
- Експериментальної техніки для вимірювання поверхневого імпедансу надпровідників, основних особливостей нелінійного імпедансу надпровідників і методів їх вимірювання та критерію нелінійності.
- Фізичних принципів дії та основних характеристик мікрохвильових елементів і пристроїв на основі надпровідників, а саме, ліній передачі, пасивних та активних пристроїв.
- Основ квазіоптики та терагерцевих технологій у сучасній науці й техніці, принципів і сучасних тенденцій розвитку терагерцевої квазіоптики.
- Засобів та методів генерування, приймання та передачі електромагнітної енергії терагерцевих хвиль.
- Принципів дії, радіофізичних характеристик та областей застосування функціональних квазіоптичних елементів і пристроїв на основі ПДП.
- Терагерцевих методів дослідження для діагностики плазми, моделювання радіолокаційних характеристик розсіяння, неруйнівного контролю матеріалів.
- Особливостей поширення радіохвиль над океанською поверхнею та за межі радіогоризонту і їх зв'язку з фізичними процесами в приводному шарі тропосфери.
- Методик визначення дистанційних залежностей множника ослаблення радіохвиль, вимірювальних приймально-передавальних комплексів, результатів досліджень загоризонтного поширення радіохвиль поля прямого сигналу в період сонячного затемнення.
- Методики радіолокаційного спостереження надводних об'єктів, апаратури,

результатів досліджень та їх аналізу з метою їх використання.

- Загального підходу до обробки радіофізичних експериментальних даних, специфіки вимірювань, інформаційного аналізу сигналів та їх моделювання. а також особливостей первинної обробки даних вимірювань.
- Класичних методів вирішення некоректних задач, ітераційних алгоритмів вирішення зворотних задач, вінеровської фільтрації.
- Нових інформаційних методик вирішення зворотних некоректних задач обробки даних.

Вміння:

- Застосовувати закони взаємодії електромагнітного поля із ансамблем атомів твердого тіла (в класичному наближенні) та з типовими електродинамічними структурами, що (як "штучні атоми") є основою класичних метаматеріалів в електродинаміці.
- Розв'язувати хвильове рівняння, рівняння Хіла та рівняння Мат'є - для класичних випадків задач збудження електромагнітних хвиль в штучних матеріалах, а саме – в фотоннокристалічних структурах.
- Визначати мікрохвильовий поверхневий імпеданс надпровідних плівок за результатами вимірювання відгуку резонатора з надпровідником.
- Визначати комплексну провідність надпровідників із вимірювання поверхневого імпедансу.
- Аналізувати характеристики хвилевідних та резонаторних структур, у тому числі, нелінійних, що створюються на основі надпровідників, зокрема ВТНП.
- Застосовувати основні принципи квазіоптики та аналізувати сучасні досягнення в галузі генерування, приймання та передачі терагерцевих електромагнітних хвиль.
- Аналізувати особливості і характеристики функціональних квазіоптичних елементів і пристроїв загального та спеціального застосувань.
- Визначати індекс рефракції N через метеорологічні параметри атмосфери.
- Визначати повне ослаблення сигналів на трасі поширення.
- Визначати модифікаційний індекс рефракції.
- Визначати дальність дії РЛС з відомим енергопотенціалом та дистанційною залежністю ослаблення ЕПР надводного об'єкта.

			<ul style="list-style-type: none"> - Будувати математичну модель радіофізичних вимірювань. - Розробити оптимальну схему вирішення зворотної некоректної задачі. - Оптимізувати вибір параметру регуляризації згідно апріорної інформації щодо рішення зворотної задачі. <p>Застосовувати загальний критерій мінімізації складності опису до вибору оптимального рішення зворотної некоректної задачі.</p>
6.	<p>Вибрані питання сучасної теоретичної радіофізики.</p> <p>5 кредитів</p>	<p>Свеженцев Олександр Євгенович, доктор фізико-математичних наук, с.н.с., старший науковий співробітник відділу теорії дифракції та дифракційної електроніки</p> 	<p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основ моделювання та аналізу просторово-часових і просторово-частотних трансформацій електромагнітного поля у відкритих резонансних структурах - Особливостей поширення електромагнітних хвиль у закритих та відкритих хвилепровідних структурах. - Принципів моделювання мікросмугових антен. - Особливостей процесів резонансного розсіяння та генерації коливань нелінійними шарованими і періодичними структурами. - Особливостей моделювання відкритих квазіоптичних резонаторів у техніці міліметрового і субміліметрового діапазонів довжин хвиль. - Методів вирішення обернених задач електродинаміки неоднорідних середовищ. - Фізичних ефектів міжтипового зв'язку коливань та хвиль у закритих та відкритих резонансних структурах. - Методів часткових областей та узагальнених матриць розсіяння в граничних задачах електродинаміки. - Особливостей прояву резонансних явищ в об'єктах з дискретним просторовим спектром (хвилеводи, періодичні структури). - Основ теорії і практики оптимізації. <p>Вміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - володіти математичним апаратом необхідним для запису рівнянь Максвелла в основних системах координат (декартовій, циліндричній, сферичній). - записувати рішення рівнянь Геймгольца в випадках, коли змінні можуть бути розділені в основних системах координат. - формулювати класичні стаціонарні та нестаціонарні краєві задачі електродинаміки і демонструвати рішення для найпростіших з них. - застосовувати основні теореми електродинаміки. - пояснити фізичні особливості поведінки коливань у відкритих та закритих

			<p>резонаторах та хвиль у відкритих та закритих хвилеводах.</p> <ul style="list-style-type: none"> - порівнювати основні характеристики різних типів резонаторів, хвилеводів та інших типів електродинамічних структур. - орієнтуватися у сучасному стані як теоретичної, так и прикладної електродинаміки.
--	--	--	--